

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. K.**, bývajúcej v M., proti žalovanému **M. S.**, bývajúcej v K., za účasti **A.**, so sídlom v B., ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5 C 191/2006, o dovolaní vedľajšej účastníčky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 14. októbra 2010 sp. zn. 7 Co 119/2010 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove zo 14. októbra 2010 sp. zn. 7 Co 119/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Prešove označeným uznesením odmietol odvolanie vedľajšej účastníčky proti vyhovujúcim výrokom rozsudku Okresného súdu Humenné z 24. mája 2010 č. k. 5 C 191/2006-152 v spojení s opravným uznesením zo 17. júna 2010 č. k. 5 C 191/2006-171, ktorými bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 32 968 EUR do pätnástich dní od právoplatnosti rozsudku a tiež povinnosť zaplatiť na účet súdu náhradu trov štátu a súdny poplatok. Odmietnutie odvolania odôvodnil tým, že vedľajšia účastníčka nebola oprávnenou osobou na podanie odvolania, pretože z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ňou a žalovaným. Tento právny záver vyvodil zo skutočnosti, že žalovaný nebol prevádzateľom motorového vozidla, prevádzkou ktorého vznikla žalobkyni škoda na zdraví, ale bol len vodičom tohto dopravného prostriedku a jeho zodpovednosť za škodu vyplývala z ustanovenia § 420 ods. 1 Obč. zákonníka. Vyslovil názor, že iba v prípade objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, upravenej v ustanovení § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, ukladá zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) poisťovateľovi povinnosť nahradiť za poisteného uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody (§ 4 ods. 2). Preto v predmetnej veci vedľajšia účastníka nemá povinnosť nahradiť za žalovaného žalobkyňou uplatnené nároky na náhradu škody a nie je tak splnená podmienka vyplývajúca z § 201 veta druhá O.s.p., ktorá by ju robila oprávnenou na podanie odvolania.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu ako odvolacieho súdu podala dovolanie vedľajšia účastníčka. Žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že odmietnutím odvolania jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Poukazoval na to, že odvolací súd vychádzal z nesprávneho právneho názoru, že na žalovaného ako na vodiča motorového vozidla, zodpovedajúceho za škodu podľa § 420 ods. 1 Obč. zákonníka, sa ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. nevzťahujú. Uviedla, že v zmysle § 4 ods. 1 uvedeného zákona poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom sa nerozlišuje, či ide o prevádzateľa zodpovedajúceho za škodu podľa § 427 a nasl. Obč. zákonníka alebo či ide o osoby zodpovedajúce za škodu podľa § 420 Obč. zákonníka.

Žalobkyňa ani žalovaný sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na jeho podanie, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd - ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom - z úradnej povinnosti

(§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. dovolateľka tvrdila, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm. f/.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

Pretože v zmysle ustanovenia § 93 ods. 3 veta prvá O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, môže dôjsť postupom súdu k odňatiu možnosti konať pred súdom aj vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi. Vedľajší účastník má v rozsahu legitímácie účastníka tiež právo podať odvolanie alebo dovolanie, a to buď vedľa účastníka, ktorého podporuje, alebo sám. Pokiaľ sa jeho úkony dostanú do rozporu s úkonmi účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. V prípadoch, ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže vedľajší účastník bez ďalšieho (t.j. bez ohľadu na postoj účastníka, na strane ktorého vystupuje) podať odvolanie (§ 201 veta druhá O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd nepovažoval vedľajšiu účastníčku za osobu oprávnenú podať odvolanie z dôvodu, že z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ňou a žalovaným, keďže zákon č. 381/2001 Z. z. sa na žalovaného ako vodiča motorového vozidla, zodpovedajúceho za škodu spôsobenú prevádzkou tohto vozidla podľa § 420 ods. 1 Obč. zákonníka, nevzťahuje. Dovolací súd preto považoval za potrebné venovať pozornosť riešeniu tejto právnej otázky. Dospel pritom k záveru, že nemožno súhlasiť s právnym záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého sa zákon č. 381/2001

Z. z. nevzťahuje na osoby zodpovedajúce za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 420 ods. 1 Obč. zákonníka.

Podľa § 2 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, pričom v zmysle § 4 ods. 1 tohto predpisu sa poistenie vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Z ustanovenia § 12 ods. 2 citovaného zákona vyplýva, že poisťovateľ má nárok na náhradu poistného plnenia za podmienok uvedených pod písmenami a/ až h/ nielen proti osobe, ktorá uzavrela s poisťovateľom zmluvu o poistení zodpovednosti, ale aj proti poistenému, ktorý nie je touto osobou.

Poistenie v zmysle uvedeného predpisu sa vzťahuje na všetky prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, teda nielen na zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 a nasl. Obč. zákonníka, t. j. na objektívnu zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla, ale aj na všeobecnú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 420 ods. 1 Obč. zákonníka, ktorej nositeľom môže byť napr. aj vodič motorového vozidla. Ustanovenie § 427 Obč. zákonníka nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 tohto predpisu ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Vzťah zodpovednosti prevádzateľa a zodpovednosti vodiča za jednu a tú istú škodu je taký, že jedna zodpovednosť nevyklučuje druhú. Poistenie v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. sa preto vzťahuje aj na vodiča zodpovedajúceho za škodu podľa § 420 ods. 1 Obč. zákonníka (pozri aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2010 sp. zn. 4 Cdo 54/2009, dostupný na internetovej stránke www.nsud.sk).

V preskúmvanej veci to potom znamená, že žalovaný ako poistený má v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. právo, aby vedľajšia účastníčka za neho nahradila uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody. To znamená, že z tohto právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a vedľajšou účastníčkou. Vedľajšia účastníčka bola preto oprávnenou osobou na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa (§ 201 veta druhá O.s.p.). Pokiaľ odvolací súd jej odvolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou, nerozhodol správne. Nesprávnym rozhodnutím o odmietnutí odvolania

jej odňal možnosť konať pred súdom. Konanie pred odvolacím súdom tak bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd podľa § 243b ods. 1 O.s.p. uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2011

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová